

Nieuwjaarstoespraak voorzitter Edward Janssens

29 januari 2018

1. Verwelkoming

Geachte dames en heren magistraten,
Geachte stafhouders en confraters,
Dames en heren,

Ik heet u namens de Orde van Vlaamse Balies allemaal hartelijk welkom op deze nieuwjaarsreceptie van de Orde van Vlaamse balies, die traditioneel plaatsvindt op de laatste maandag van januari. De laatste receptie van de maand, maar daarom niet de minst interessante. Meer dan 500 personen schreven zich in.

De vele confraters die hier aanwezig zijn hebben zich ook het afgelopen jaar ingezet voor de Orde. Dat siert hen en ik ben hen daar zeer erkentelijk voor.

Ik wens iedereen hier aanwezig een gezond, gelukkig en kommerloos 2018.

Ik wens u ook een jaar vol *meerwaarde*.

Aan de balies die aan fusies denken -en hopelijk alleen meer dan enkel denken- wens ik een *happy landing* toe.

Aan alle advocaten een pijnloze GDPR-omschakeling, veel ondernemingszin en veel arbeidsvreugde. En natuurlijk ook veel interessante cliënten.

Aan de andere actoren van justitie wens ik veel meerwaarde en vooral een goede samenwerking met de balie.

De Orde van Vlaamse Balies zelf hoopt op een grondige hervorming van haar structuren, zodat alle advocaten zich terug herkennen in hun Orde.

De meer dan 10.500 Vlaamse advocaten wens ik:

- een vlotte aanpassing aan de nieuwe digitaliseringsgolf waarin Diplad hen zal begeleiden
- dat de advocaten hun kantoor als ondernemer verder kunnen uitbouwen
- én dat advocaten ook hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen

° ° °

Van de Orde van Vlaamse Balies wordt verwacht dat zij de stem vertolkt van de rechtzoekende, maar ook wijst op de onmisbare rol van de advocatuur in een democratische samenleving.

° ° °

De minister van Justitie heeft zich vanmorgen laten verontschuldigen.

Alle juridische beroepen weten dat de minister een onstuitbare hervormingsdrang heeft.

Ook de hervorming van de juridische beroepen ontsnapt er niet aan. Om kort te zijn zal ik het enkel hebben over de toekomst van de advocatuur.

Twee experten werden aangesteld.

Over hun rapport is nog niets uitgelekt, maar volgens wat wij vernomen hebben, mag dat in februari worden verwacht.

De minister beloofde dat de gemeenschapsordes zullen gehoord worden vooraleer een beslissing zou genomen worden. Wij hebben daar akte van genomen.

Wij zullen niet nalaten te benadrukken dat de advocatuur een onvervangbare rol heeft in de rechtsstraat. Overal ter wereld waar de rol van de advocaat wordt ingeperkt, is de democratie in gevaar. U bent zelf lang genoeg advocaat geweest om dat te beseffen.

Wij weten niet wat de experten zullen voorstellen, maar voor de Orde van Vlaamse Balies is het cruciaal dat de advocatuur zelf zijn regels bepaalt. De zelfregulering is noodzakelijk om de noodzakelijke onafhankelijkheid van de advocatuur te vrijwaren.

De OVB is er zich van bewust dat modernisering en hervormingen nodig zijn. Wij willen dan ook volop inzetten op een aantal punten. Ik beperk me hier vanavond tot vijf punten:

1. De beroepsopleiding is aan hervorming toe. Wij hebben reeds beslist dat de beroepsopleiding voorafgaandelijk aan de eedaflegging zou moeten plaatsvinden. Die

opleiding wordt het best in samenwerking met de universiteiten georganiseerd. Maar dat is geen evidentie, omdat de universiteiten niet willen meewerken. We weten, mijnheer de minister, dat u die houding van de universiteiten betreurt. De Orde zal zo nodig zelf de beroepsopleiding moeten verzorgen.

2. In het belang van de rechtzoekende moet er voldoende tijd worden uitgetrokken voor de behandeling van de zaken op de zittingen.
3. De kwaliteitsbewaking van de advocatuur moet worden versterkt - meer kwaliteit door meer doorgedreven permanente vorming - en dat dient door de balie te gebeuren.
4. De onafhankelijkheid van de advocaat verzet zich tegen een gemeenschappelijk tuchtcollege met andere juridische beroepen of met andere beroepsbeoefenaars.
5. Er moet een aanpassing komen aan de wettelijke regeling van de onverenigbaarheden van de advocatuur. Nu staat er in het Gerechtelijk Wetboek dat advocaten geen handelaar mogen zijn. Maar de wetgever wil het Wetboek van Koophandel afschaffen en dus ook de handelaar. De onverenigbaarheden van de advocaat zullen dus moeten worden aangepast. De advocaat moet zich meer kunnen toeleggen op andere taken, precies omdat zijn specifieke rol daar ook nuttig is voor de rechtzoekende.

Dames en heren,

Er zijn *non-believers* die nog steeds niet geloven in de klimaatopwarming.

Ook bij ons aan de balie bestaat het fenomeen: er zijn ook advocaten die blijven ontkennen dat zij zich moeten aanpassen aan de gewijzigde verwachtingen van de cliënten en die gewoon verder zaken behandelen zoals ze dat al 20, 15 of 10 jaar geleden deden.

Confraters, u moet beseffen dat de cliënten -*of, om het met andere woorden te zeggen, de markt van de juridische dienstverlening*- geëvolueerd zijn en iets anders verwachten dan 10 jaar geleden.

In ons beroep stellen sommigen al enige tijd de vraag of er niet te veel advocaten zijn.

Laat mij daar duidelijk over zijn: er zijn niet te veel advocaten. Er zijn wél te veel advocaten die niet handelen als ondernemers en nog advocaat willen zijn zoals 10 jaar geleden. Er zijn dus nog te veel advocaten die zich niet aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden.

Die advocaten zullen moeten beseffen dat de cliënten een nieuw soort advocatuur willen.

De Orde van Vlaamse Balies zal dit jaar dan ook volop inzetten op bewustmaking en vorming om de advocatuur blijvend op de kaart te zetten als onmisbare juridische dienstverlener.

Intussen zijn er duizenden potentiële cliënten die niet of onvoldoende juridische bijstand krijgen, omdat zij zich geen advocaat kunnen permitteren. Die vaststelling geldt niet alleen voor een categorie van rechtzoekenden die net geen beroep kunnen doen op de tweedelijnsbijstand doch

ook voor gezinnen, ondernemers en KMO's die advocaten te theoretisch vinden, te duur vinden, onvoldoende transparant in de prijsberekening of onvoldoende oplossingsgericht. Dat komt niet van mij, maar het zijn de vaststellingen van een bekende baliewatcher Mark Cohen. Ik onderschrijf dat standpunt en samen met mij de raad van bestuur.

Uiteraard weten wij dat er nieuwe concurrenten zijn: consultants, digitale platformen, andere juridische beroepen, ja, ook Google. Die concurrenten zijn zeer aanwezig.

De advocaat is dus gedoemd om een duidelijke *meerwaarde* te bieden.

Klassieke taken zoals pleiten en adviezen geven, blijven natuurlijk cruciaal, maar daarnaast zal de advocaat oplossingen moeten aanreiken voor nieuwe uitdagingen.

De advocaat heeft een unieke positie, met zijn onafhankelijkheid, beroepsgeheim, partijdigheid en de strenge regels om belangenconflicten te vermijden. Dat is de *Unique Selling Proposition* van de advocaat. Een advocaat maakt daarbij het verschil, maar de advocaat moet dat ook op het terrein dagelijks bewijzen.

We zullen dus, meer dan nu het geval is, moeten inzetten op kwaliteitsbewaking en permanente vorming. De advocatuur heeft maar een bloeiende toekomst als de kwaliteit gegarandeerd is en de advocaat zijn rol van vertrouwenspersoon ten volle speelt. Advocaten zijn *-om het met de woorden van IMF-topvrouw en voormalig confrater Christine Lagarde te zeggen- "merchants of trust"*. Wij zijn ondernemers in vertrouwen. Dat moeten we verdienen, elke dag opnieuw. We zullen dus ook meer moeten inzetten op de controle. Er is hier een taak weggelegd voor de stafhouders die een cruciale rol spelen in het tuchtrecht.

Onze deontologie zal ook aan die nieuwe realiteit moeten worden aangepast. We willen dat graag samen, of toch minstens in overleg, doen met onze vrienden van Avocats.be. Maar we moeten ook verder dan onze landsgrenzen kijken. Het initiatief van de Nederlandse Orde van de balie van Brussel om hierover in juni een internationaal colloquium te organiseren kan de Orde Van Vlaamse Balies alleen maar toejuichen.

Chers confrères de l'OBFG, et plus particulièrement mon homologue Jean-Pierre Buyle, que j'accueille très chaleureusement,

Je me félicite de la bonne entente avec l'OBFG et je ne peux qu'espérer que cette entente perdure aussi bien en ce qui concerne l'évolution de la déontologie que la coopération nécessaire sur le plan de l'IT.

Ook hoop ik opnieuw een intense dialoog met onze Nederlandse burens, de NOvA, snel te kunnen aangaan. De Orde van Vlaamse Balies heeft vaak inspiratie gevonden bij de NOvA. En ook nu

inspireert de Orde zich op het Nederlands voorbeeld van de kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking. Wij zijn Deken Emilie Van Empel dan ook dankbaar voor de wijze raad die zij ons hierbij geeft.

Het arrest Wouters van het Europees Hof van Justitie -*we vergeten dat soms, maar dat dateert al van 2002*- besloot dat advocaten economische activiteiten uitoefenen en om die reden ondernemingen zijn. Het is dus even oud als de Orde van Vlaamse Balies zelf.

Het wordt dus tijd dat iedereen dat beseft.

Ondernemingszin wordt centraal, of we dat nu graag horen of niet. De advocaat moet meer een actieve raadgever worden die de juridische risico's identificeert en oplossingen kan aanbieden. Cliënten willen geen lange adviezen. Zij willen snelle oplossingen.

De advocaat wordt dus steeds meer de regisseur in het recht, veeleer dan de persoon die de cliënt enkel bijstaat in een procedure of een afstandelijke adviseur.

We moeten daarbij ook bewust zijn van de nieuwe technologische evoluties. De artificiële intelligentie rukt op. Algoritmen zullen de advocaten echter niet vervangen. De robots zullen op korte termijn wel het werk veranderen. Maar niet alles zal worden geregeld door artificiële intelligentie. Advocaten blijven betere onderhandelaars, verzoeners, bemiddelaars dan robots en kunnen betere ethische analyses maken.

Advocaten worden nu wel meer gevraagd voor juridische begeleiding om uitvoerbare regels op te stellen. Hierbij wordt samenwerken met andere beroepen de boodschap. Met economen, fiscalisten, psychologen, marketeers en andere specialisten.

De belangrijkste vraag die de advocaat zich moet stellen is: wat wil de cliënt?

Naast kennis, deskundigheid, integriteit en een oplossingsgerichte geest is luisterbereidheid noodzakelijk.

Daarom besloot de raad van bestuur om hier vandaag te breken met de traditie. Ieder jaar nodigen we hier een gastspreker uit uit de juridische wereld. Vandaag echter geen minister van justitie of hoge magistraat als spreker, maar wel een persoon uit het bedrijfsleven. Iemand die denkt vanuit wat de cliënt wenst. *Cliëntgericht denken* heet dat. Voor vele confraters is dat een wat ongewone manier van benaderen. Precies daarom wil ik hier graag Bram De Vos een forum geven.

2. Gelegenheidstoespraak van Bram De Vos

[Bram De Vos studeerde af aan de faculteit rechtsgeleerdheid van Gent. En behaalde ook een licentiaatsdiploma in het Europees recht. Hij bleef in die tak actief toen hij de balie verwoogde.

Na een aantal jaren advocatuur werd de heer De Vos o.a. coördinator Publieksnetwerk in Brugge verantwoordelijk voor het cultureel jaar. Nadien nam hij een bijna identieke rol waar voor het Brugse Concertgebouw. De laatste jaren is de heer De Vos hoofdzakelijk actief in klantgerichtheidsanalyses en -trainingen, alsmede in de B2B verkoopsopdrachten. Op dit moment leidt hij het bedrijf Hello Customer dat hij mee oprichtte en waarin hij zich ook bezighoudt met artificiële intelligentie.

Kortom de ideale man om uw aandacht te vestigen op de klantgerichtheid.]

3. OVB-studentenprijs 2018

Het is de gewoonte dat op de nieuwjaarsreceptie de Orde van Vlaamse Balies een studentenprijs uitreikt. Dit jaar zijn er drie inzendingen. De auteurs van deze drie scripties hebben zich verdienstelijk gemaakt. De inzendingen waren van een hoog niveau zodat de beslissing niet zo makkelijk was.

Met de OVB-studentenprijs wil de OVB studenten aanmoedigen om masterproeven te schrijven die betrekking hebben op de advocatuur, op de organisatie en werking van Justitie.

Dit jaar hebben drie studenten ingeschreven. De onderwerpen handelden over de GAS-boetes, de rol van de advocaat in de bemiddeling en over burn-out bij advocaten. De jury feliciteert de drie kandidaten voor hun moed om mee te doen -de twee vorige jaren werd de prijs niet toegekend omdat de werken niet het gehoopte niveau hadden- maar ook voor het grondige werk dat zij hebben geleverd.

De drie werken werden in een vlotte taal geschreven, met uitgebreid bronnenmateriaal en een correct voetnotenapparaat. Uiteindelijk besliste de jury de prijs ten bedrage van 2 500 euro toe te kennen aan het werk dat een multidisciplinaire analyse maakt van burn-out bij advocaten. De masterproef brengt statistisch materiaal bij elkaar en maakt ook een juridische en multidisciplinaire analyse, die ook de Orde van Vlaamse Balies oproept om hierover verder na te denken.

De OVB wil met het toekennen van de prijs vooral het signaal geven dat ze bijzonder waardeert dat studenten kiezen voor onderwerpen die relevant zijn voor de advocatuur. De OVB-studentenprijs 2017-2018 gaat naar mevr. Kirsten VAN DEN STEEN.

Edward Janssens
29 januari 2018

